

Class -8 Sub-Sanskrit Grammar Ch-8 Date:15 -9-20

दिए गए कार्य को बुक में पूर्ण करें।

सहसा, दूरे, क्रमशः, यदा, तदा, परन्तु, यदि, तर्हि, तदा

एकस्मिन् वने कश्चन व्याधः जालं विस्तीर्य—(i) स्थितः। (ii) आकाशे सपरिवारः कपोतराजः चित्रग्रीवः निर्गतः। (iii) तण्डुलकणानामुपरि कपोतानां लोभो जातः। (iv) तत्र सहमतः नासीत्। तस्य युक्तिः आसीत्। (v) निर्जने वने कोऽपि मनुष्यो नास्ति। (vi) कुत्रो वा तण्डुलकणानां सम्भवः। (vii) राज्ञः उपदेशम् अस्वीकृत्य ते नीचैः आगता। (viii) जाले निपतितः अतः उक्तम्— (ix) विदधीत न क्रियाम्।

उत्तरम्—(i) दूरे, (ii) तदा, (iii) तदा, (iv) परन्तु, (v) यदि, (vi) तर्हि, (vii) यदा, (viii) क्रमशः, (ix) सहसा।

3. अधोलिखित वाक्यानि उचित अव्ययेन पूरयत्— (निम्नलिखित वाक्यों में उचित अव्यय लिखिए—)

1. सः कदाचित्..... परिभ्रमन् आहारं न प्राप्तवान्।	9. प्रातःकाले..... चञ्चलः वनं गतवान् तदा सः दृष्टवान्।
2. एतस्यां गुहायां रात्रौ कोऽपि जीवः आगच्छति।	10. सम्प्रतं बुभुक्षितोऽस्मि..... अहं त्वां खादिष्यामि।
3. अतः..... निगूढो भूत्वा तिष्ठामि।	11. अस्मभ्यं..... कष्टं ददति।
4. स च यावत् पश्यति..... सिंहपदपद्धतिः गुहायां प्रविष्टा दृश्यते।	12. यत्र..... छेदनं कुर्वन्ति।
5. सिंह..... शृगालस्य आह्वानमकरोत्।	13. माम्..... विज्ञापय।
6. सा गुहाः..... शृगालम् आह्वयत्।	14. लोमशिका अकथयत्..... त्वं जालं प्रसारय।
7. परिव्राजकस्य निर्जोवदेहेन..... शिष्ये शाण्डिल्यः प्रविशति।	15. लोमशिका पुनः अकथयत्..... पुनः पुनः कूर्दनं कृत्वा दर्शय।
8. परिश्रमेण।	16. चुल्ली सम्यक् न ज्वलति तावत् फूत्कुरु।

उत्तरम्— 1. इतस्ततः 2. नूनम् 3. अत्रैव 4. तावत् 5. सहसा 6. उच्चैः 7. सह 8. अलम् 9. यदा 10. इदानीम् 11. सर्वदा 12. कुत्रापि 13. अपि 14. बाढम् 15. सम्प्रति 16. यावत्।